

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **M. Ch.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, se sídlem Rumunská 22/28, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, adresa pro doručování: odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2014, č. j. 45 Az 3/2014 – 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátovi, se sídlem Rumunská 22/28, Praha 2, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 12. 2013, č. j. OAM-283/LE-BE03-K07-2013, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

[2] V odůvodnění rozhodnutí žalovaný poukázal na to, že žalobce v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 11. 2013 a v navazujícím pohovoru uvedl, že na Ukrajině pracoval na stavebách, a stejně tak i v České republice; poprvé sem přicestoval v roce 2008 s představou, že zde bude pracovat. V zemi původu má rodiče a nezletilou dceru; žil ve městě T., přičemž vycestoval pro potíže se známým, s nímž společně podnikali a který kradl peníze z tržeb a používal je k hraní na automatech, přičemž vinu následně svalil na žalobce, vyhrožoval mu a žádal, aby peníze zaplatil on. O mezinárodní ochranu požádal teprve poté, co přišel o doklady a byl o této možnosti informován po zadržení policií.

Žalovaný vyšel ze zpráv o dodržování lidských práv na Ukrajině a dospěl k závěru, že skutečnosti uváděné žalobcem nenaplňují podmínky pro udělení žádné formy azylu ani doplňkové ochrany, přičemž ve vztahu k potížím se společníkem při podnikání se žalobce ani neobrátil o pomoc na státní orgány Ukrajiny. Jako důvod žádosti sám uvedl zájem začít podnikat v zahraničí a zlepšit vlastní ekonomickou situaci, což však bez dalšího nelze považovat za azylově relevantní důvod; primárním důvodem podání žádosti byla snaha o legalizaci pobytu v České republice.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou ze dne 13. 1. 2014, ve znění doplnění žaloby ze dne 20. 2. 2014, ve které navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že ze země původu uprchl ze strachu o život, neboť jeho společník má kontakty na mafii, a že žalovaný se nezabýval aktuální bezpečnostní situací na Ukrajině, která je v některých částech země velmi nestabilní.

[4] Krajský soud v Praze usnesením ze dne 20. 1. 2014, č. j. 45 Az 3/2014 – 12, ustanovil žalobci pro řízení zástupce JUDr. Maroše Matiaška, LL.M., advokáta.

[5] Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 4. 2014, č. j. 45 Az 3/2014 – 31, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení; usnesením ze dne 17. 4. 2014, č. j. 45 Az 3/2014 – 35, přiznal odměnu ustanovenému zástupci žalobce. V odůvodnění rozsudku se ztotožnil se závěrem žalovaného, že v případě žalobce nelze konstatovat odůvodněný strach z pronásledování, jakož ani z vážné újmy pro případ vrácení do země původu. Důvodnou neshledal ani námitku týkající se aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině, resp. okolností svědčících pro aplikaci zásady *non-refoulement*; vyšel ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, a konstatoval, že aktuální bezpečnostní situace v zemi původu, resp. v některých jejích částech sice může být relevantní z hlediska naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, přičemž žalobce tuto okolnost nemohl uplatnit v řízení před žalovaným. V případě výrazné změny tamní bezpečnostní situace nicméně žalobci nic nebrání podat novou žádost, popř. tyto skutečnosti tvrdit jako důvody znemožňující vycestování v rámci případného řízení o správním vyhoštění.

[6] Proti rozsudku Krajského soudu v Praze se žalobce (dále též „stěžovatel“) bránil kasační stížností ze dne 21. 4. 2014, ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Vyjádřil přesvědčení, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Vzhledem k současné bezpečnostní situaci na Ukrajině mimoto naplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle písm. c) téhož ustanovení, přičemž poukázal na zprávy zahraničních novinářů, jakož i informace Ministerstev zahraničních věcí České republiky, Velké Británie či Spojených států amerických, které svědčí o nepředvídatelné situaci v regionu, která může kdykoli vyústit až v občanskou válku.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 16. 5. 2014 navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl. Konstatoval, že tvrzení stěžovatele jsou obsahově totožná s argumentací v řízení před krajským soudem, a setrval na přesvědčení, že se ve svém rozhodnutí dostatečně vypořádal s důvody pro udělení všech forem mezinárodní ochrany. Je právního názoru, že krajský soud nepochybil, pokud vycházejí z judikatury

pokračování

Nejvyššího správního soudu neshledal důvody k prolomení pravidla vymezeného v § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná ve smyslu § 102 s. ř. s., a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[9] Předně se zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., podle něhož *„jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.“* Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od její přípustnosti, která je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) či absence dalších zákonných důvodů nepřijatelnosti (§ 104 s. ř. s.), jakož i od důvodnosti jako otázky věcného posouzení tvrzených kasačních důvodů (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, je zkoumán atribut její přijatelnosti, přičemž teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, posoudí Nejvyšší správní soud její důvodnost.

[10] Nejvyšší správní soud podotýká, že soudní ochrana byla stěžovateli poskytnuta již projednáním jeho věci před krajským soudem, a další přezkum v rámci správního soudnictví je tak podmíněn přesahem jeho vlastních zájmů, jak byl tento pojem definován v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>). Jinými slovy, není-li dán přesah vlastních zájmů stěžovatele, zákon neumožňuje, aby Nejvyšší správní soud jednal a rozhodoval ve věci samé.

[11] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] V případě stěžovatele se jedná o žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 11. 2013, přičemž stěžovatel do České republiky poprvé přicestoval v roce 2008 a pracoval zde na stavbách; o mezinárodní ochranu požádal teprve poté, co přišel o doklady a byl o této možnosti informován po zadržení policií. V zemi původu má stěžovatel rodiče a nezletilou dceru; žil ve městě T., přičemž vycestoval pro potíže se známým s kontakty na mafii, s nímž společně podnikali a který kradl peníze z tržeb a používal je k hraní automatů, přičemž vinu následně svalil na stěžovatele, vyhrožoval mu a žádal, aby peníze zaplatil on.

[13] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel v kasační stížnosti ani v předchozím řízení neuvedl žádné relevantní důvody, pro které by mu měl být udělen azyl či doplňková ochrana, když za takové důvody zejména nelze považovat obecné tvrzení, které stěžovatel v průběhu správního řízení prezentoval jako nosný důvod pro podání žádosti, totiž že Ukrajinu opustil ze strachu ze známého, s nímž společně podnikali a který má údajně

kontakty na mafii, přičemž tento známý měl krást peníze z tržeb a vinu následně svalit na stěžovatele, vyhrožovat mu a žádat, aby peníze zaplatil stěžovatel.

[14] V této souvislosti je třeba citovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 – 63, podle nichž *„je to právě stěžovatel, kdo v azylovém řízení určuje a svými tvrzeními vymezuje směr dalšího postupu správního orgánu rozhodujícího o jeho žádosti o udělení azylu tím, že pravdivě vylicí všechny důvody, které ho vedly k opuštění země původu, a jen na stěžovateli je, jaké důvody v žádosti a následném pohovoru uvede. Jen důvody stěžovatelem uvedenými je pak správní orgán povinen se zabývat, neboť by bylo zcela proti smyslu a účelu azylového řízení, aby správní orgán, potažmo soud, posuzoval důvody jiné, stěžovatelem nesdělené, zvláště když správní orgán dal stěžovateli dostatečnou možnost uvést všechny důležité skutečnosti na podporu stěžovatelem podané žádosti o udělení azylu.“* Mimoto lze poukázat např. na závěry rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS, či ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 – 42.

[15] Nejvyšší správní soud podotýká, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmu, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že jeho cílem je především začít v Česku podnikat, a zlepšit tak vlastní ekonomickou situaci.

[16] K meritornímu přezkumu kasační stížnosti pak nemohlo být přistoupeno ani na základě namítané nestabilní bezpečnostní situace na Ukrajině, pro kterou by stěžovatel měl naplňovat důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tedy pro *„vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.“* Na podporu svého tvrzení toliko v obecné rovině poukázal na to, že situace v regionu je nepředvídatelná a může vyústit až v občanskou válku.

[17] V této souvislosti lze poukázat na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, podle nichž *„krajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přiblížit i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady non-refoulement a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Tuto otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci daného žadatele o mezinárodní ochranu. Dostatečné záruky pro respektování zásady non-*

pokračování

refoulement budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§ 10a zákona o azylu).“

[18] V nyní projednávané věci stěžovatel neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že na Ukrajině, resp. v té části země, z níž do České republiky přišel (tj. v oblasti města T., nacházející se v Zakarpatské oblasti, na jihozápadě země poblíž hranic s Rumunskem), panuje bezpečnostní situace, která by mohla vést k vážnému ohrožení z důvodu svévolného násilí v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu. Stěžovatel rovněž netvrdil žádné konkrétní skutečnosti, které by v tomto ohledu vyšly najevo teprve po 30. 12. 2013, kdy bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí, a které tedy nemohl uplatnit v řízení před správním orgánem. Z podání stěžovatele, jakož ani spisového materiálu nevyplývají ani žádné okolnosti svědčící pro závěr, že stěžovatel nebude mít případně možnost podat opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, v níž by tyto nové skutečnosti, týkající se změny bezpečnostní situace na Ukrajině, mohl uplatnit.

[19] Nejvyšší správní soud se zcela ztotožnil se závěrem krajského soudu, že aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině, resp. v některých částech země může být relevantní z hlediska naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, přičemž stěžovatel tuto okolnost (vzhledem k dynamice vývoje) nemohl uplatnit již v řízení před žalovaným. V případě výrazné změny tamní bezpečnostní situace nicméně žalobci nic nebrání podat žádost opakovanou. Tento závěr přitom byl aprobován rovněž v judikatuře zdejšího soudu v obdobných případech z poslední doby (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2014, č. j. 2 Azs 19/2013 – 32, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Azs 27/2013 – 21, obě věnovaná aktuálnímu vývoji bezpečnostní situace na Ukrajině. V usnesení naposledy uvedeném Nejvyšší správní soud zdůraznil, že v projednávané věci by z hlediska současného vývoje politické situace na Ukrajině bylo třeba vyhodnotit, zda by stěžovateli v případě návratu na Ukrajinu nehrozilo vážné nebezpečí újmy, spočívající v ohrožení života nebo lidské důstojnosti. Nic takového však ve vztahu ke stěžovateli žijícím mimo oblast konfliktu v zemi původu zjištěno nebylo. Lze poukázat též na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 2 Azs 20/2013 – 32, týkající se vývoje situace v Gruzii). Jak správně podotkl krajský soud, stěžovatel může tyto skutečnosti uplatnit i jako důvody znemožňující vycestování v rámci případného řízení o jeho správním vyhoštění.

[20] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

[22] Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele pro řízení byl ustanoven usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2014, č. j. 45 Az 3/2014 – 12, platí jeho hotové

výdaje a odměnu za zastupování v souladu s § 35 odst. 8 první věty s. ř. s. za středníkem ve spojení s § 120 s. ř. s. stát. Z tohoto důvodu mu Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby – kasační stížnost ze dne 21. 4. 2014 – ve výši 3.100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 položkou 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů], a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupci stěžovatele celkem přiznal odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 3400 Kč. Jelikož zástupce nedoložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, nezvyšuje se jeho nárok podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s. o částku odpovídající této dani. Zástupci stěžovatele bude tedy vyplacena celková částka ve výši 3.400 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2014

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu